

Nr 133.

Av herr **Andersson, Gustav Emil**, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställning om anslag till avlöningar vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut.*

I statsverkspropositionens sjätte huvudtitel, omfattande anslagen till kommunikationsdepartementet, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (s. 172—196) att för budgetåret 1945/46 anvisa anslag för uppehållande av verksamheten vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, som för närvarande under namn av statens meteorologisk-hydrografiska anstalt lyder under jordbruksdepartementet.

Det framlagda förslaget grundar sig på en av anstaltens chef genom dess styrelse gjord framställning om anslagsäskanden, vilken bortsett från vissa mestadels smärre ändringar överensstämmer med ett av f. d. generaldirektören G. Malm i egenskap av tillkallad utredningsman avgivet betänkande den 8 januari 1944 med utredning och förslag angående organisationen av statens meteorologisk-hydrografiska anstalt.

Ett flertal myndigheter och institutioner hava i remissvar på betänkandet anfört avvikande mening i olika avseenden, och särskilt har meddelats, att de ej varit i stånd att pröva personalbehovet. Anstaltens personalförening, som begagnat sig av erhållet tillfälle att avgiva yttrande, anförde därvid (s. 151) bland annat, att den meteorologiska avdelningen bör uppdelas på två byråer med en byråchef för vardera byrån. En sådan uppdelning, sades det, är ett länge närt önskemål, vilket framginge därav, att den begärdes redan i anstaltens anslagsäskanden till 1937 års riksdag. Det kan nämnas att utredningsmannen var ordförande i anstaltens styrelse vid sagda äskandens avgivande. Om uppdelningen ansågs nödvändig redan då, så förelåge behovet i ännu högre grad nu och den lämpliga tidpunkten vore inne med tanke på den utvidgning av nuvarande och tillkomsten av nya arbetsuppgifter, som komme att givas både väderlekstjänsten och klimattjänsten. Till denna senare borde även överföras den av anstaltens personal, som handhade de från militära väderlekstjänsten övertagna arbetsuppgifterna. En uppdelning hade med gott resultat genomförts i utlandet på nämnda två avdelningar. De båda avdelningarnas arbeten vore i stort sett av så skild art, att det skulle vara till stor fördel för arbetet, om vardera avdelningen finge sin egen chef. Som utredningsmannen även ett par gånger framhållit vore den meteorologiska avdelningen redan i sitt nuvarande tillstånd svåradministrerad, och den skulle naturligtvis bli det i ännu högre grad efter den pla-

nerade utvidgningen. Avdelningen finge en sådan omfattning, att det torde överstiga en mans förmåga att effektivt kunna övervaka arbetet och leda detta på ett tillfredsställande sätt. Det funnes också i nuvarande stund, konstaterade personalföreningen, kompetenta personer för ledningen av en klimatbyrå. Den i utredningen på klimattjänst uppförde förste statsmeteorologen borde således ersättas med en byråchef och den förstnämnde icke till sättas nu i första etappen utan upptagas i utvecklingsplanen till en framtida fullt utvecklad klimatbyrå.

Detta sitt yttrande kompletterade personalföreningen genom skrivelse den 7 februari 1944, vari kravet på en uppdelning ytterligare poängterades.

Även i ett yttrande rörande anstaltens förslag till anslagsäskanden hos 1945 års riksdag har personalföreningen än en gång understrukt behovet av en uppdelning av den meteorologiska avdelningen på två byråer. Föreningen, som inom sig hade tillgång till stor sakkunskap på området, sade sig redan i remissvaret på betänkandet väl motiverat sin uppfattning i de skilda frågorna och vidhölle sin ståndpunkt. Den ansåge, att kostnaderna för de föreslagna förbättringarna vore obetydliga i förhållande till de fördelar som för det allmänna vore att vinna.

Vid betänkandets behandling inom anstaltens ledning anmälde byrådirektören för den militärmeteorologiska avdelningen inom anstalten skiljaktig mening såtillvida, att han stödde personalföreningens förslag om en uppdelning av den meteorologiska avdelningen på två byråer. Denna sin mening motiverade han i en särskild skrivelse till chefen för jordbruksdepartementet. Där i påvisades, att utredningsmannen icke anfört bärande skäl mot den ifrågasatta uppdelningen. Denne hade ändock genom personalföreningen underrättats om klimatavdelningens nuvarande omfattning och det trängande behovet av utökad verksamhet på flera av dess områden. Sålunda framhöllos undersökningar för långtidsprognoser och för isprognoser till sjöfartens fromma, ett utökat och intimare samarbete med försöksväsendet inom jordbruksnäringen och skogsbruket, ävensom att militärklimatologien vore ett nästan outforskat område. Vidare hade man att tänka på den kraftiga utvecklingen av luftfartens väderlekstjänst ävensom det, icke minst i samband därmed, i större omfattning än tillförne återupptagna internationella samarbetet. I fråga om klimatologien hade anstalten ej hållit jämna steg med utlandet, och anstalten själv hade också framhållit nödvändigheten av att bristerna nu måste avhjälpas. Därtill erinrade byrådirektören i sin skrivelse om, att uti den föreliggande utredningen upptoges personalen på den meteorologiska byrån till 63 och beräknades stiga till 90, medan personalbehovet på den hydrografiska byrån föresloges blott till 20. Av detta samt av det förhållandet att meteorologiska byrån bestode av sex avdelningar styrktes också utredningsmannens uppfattning, att byrån bleve svåradministrerad. Då den föreslagna hydrografiska byrån omfattade blott tre avdelningar och personalens antal vore, såsom nyss nämnts, avsevärt mindre, innebure utred-

ningsmannens förslag en synnerligen ojämn avvägning i organisatoriskt avseende. I den föreliggande propositionen föreslås alltnog anstalten uppdelad endast på en meteorologisk och en hydrologisk byrå med en byråchef mot för närvarande en byrådirektör för vardera byrån.

Trots sålunda vid upprepade tillfällen gjorda skriftliga framställningar från sakkunnigt håll ävensom, såsom det uppgivits, muntliga påpekanden genom en av personalföreningen utsedd deputation hava uti den nu framlagda statsverkspropositionen angående anslag till meteorologisk-hydrografiska anstalten de framförda kraven på en uppdelning av den meteorologiska avdelningen icke blivit beaktade. Personalföreningen säges representera praktiskt taget hela den samlade meteorologiska sakkunskapen vid anstalten, nämligen ett 20-tal meteorologer. I dessas enhälliga mening säges även biträdespersonalen instämt. Ett påtagligt bevis på hurusom anstalten utvecklats sedan 1937 erhålles bland annat därav, att anslagsäskandena nu upptagas till 1 452 800 kronor mot ett belopp på mindre än hälften sagda år, då anstalten själv föreslagit en sådan uppdelning, varom här är fråga.

Det må vidare erinras om, att en av byrådirektörerna vid behandlingen av anstaltens anslagsäskanden till 1944 års riksdag anmälde avvikande mening (proposition nr 189/1944, s. 5) i så måtto, att i stället för inrättandet av en ny ordinarie statsmeteorologbefattning borde man bibehålla den byrådirektörstjänst i lönegrad Eo 28, vars innehavare handhade den militärmeteorologiska avdelningen inom anstalten. Enligt beslut av 1941 års riksdag hade nämligen inrättats en tredje byrådirektörsbefattning, vilken avsågs för sagda ändamål. I och med anordnandet av den militära väderlekscentralen vid flygvapnet den 1 juli 1944 uppfördes emellertid, med anledning av ovan nämnda reservation, sagda befattning å övergångsstat (proposition nr 185/1944, s. 46) på flygvapnets personalförteckning i avbidan på omorganisationen av anstalten. Denna byrådirektörs verksamhet har dock sedan dess alltjämt varit förlagd till meteorologiska anstalten, där han, utom övriga göromål och ärenden, med biträde av därför enligt proposition nr 189/1944 avsedd personal, nämligen två meteorologer och ett kvinnligt biträde, handhaft de vid anstalten kvarvarande delarna av den militärmeteorologiska informationstjänsten, framför allt klimattjänst. Till försvarets civilförvaltning säges flygvapnet nu hava föreslagit, att nämnda byrådirektörsbefattning bör överflyttas på anstaltens stat, men förvaltningen lär icke hava beaktat detta.

Genom att nu upptaga ifrågavarande byrådirektörsbefattning å personalförteckningen för meteorologiska anstalten kunde de ovan från meteorologiskt sakkunnigt håll framförda kraven tillfredsställas och en uppdelning av anstaltens meteorologiska avdelning på lämpligt sätt komma till stånd, varjämte en förstärkning av anstaltens ledning erhöles, i realiteten innebärande en besparing. Om samtidigt en av de i statsverkspropositionen föreslagna förste statsmeteorologbefattningarna utginge, uppkommer för närvarande

ingen kostnadsökning i meteorologiska anstaltens riksdagspetita. Det synes även ur det allmännas intresse vara fördelaktigt, varjämte billighetskäl tala för, att den kvalificerade och kompetente meteorolog, som innehar den i det föregående nämnda byrådirektörsbefattningen å flygvapnets övergångsstat, efter 25 års välmeriterad tjänst erhåller en förbättrad ställning.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta att i personalförteckningen för Sveriges meteorologiska och hydrografiska anstalt med uteslutande av en befattning såsom förste statsmeteorolog i lönegraden A 26 uppföra en byrådirektör i lönegraden A 28.

Stockholm den 22 januari 1945.

Gust. E. Andersson.
